

BÁCSKAI HIRLAP

POLITIKAI LAP

Előfizetési árak:

Egy évre . . . 12 kor — fill.
Fél évre . . . 6 kor — fill.
Negyed évre . . . 3 kor — fill.

Egyes szám ára 9 fill.
Hétfői szám 4 fill.

Megjelen minden **hétfőn** délben, **szerdán**, **pénteken** és **vasárnap** reggel

Feladó szerkesztő:

Dr. CSILLAG KÁROLY.

Szerkesztőség:

Dr. Csillag Károly ügyvédi irodája, Barátok-tere Manóujvice-bán
Telefon szám 119.

Kiadóhivatal:

Kosmichotca, Vojnich palotában
Telefon szám 42.

Nyitlter sorokint 40 fillér.

A bácsmezeji kereskedők mozgalmához.

Az elmúlt vasárnapon a bácsmezeji középkereskedők igen látogatott gyűlést tartottak, melyen elpanaszolták a »gyolcsos-tótok« hálázása által okozott mindazon sérelmeiket, melyek jogosan megkövetelik a gyors orvoslást. Hogy a baj, mely ellen védelmet kérnek nem lokális, hanem országos érdekű, bizonyítja azon ép e hónap 28-án a kereskedelemügyi miniszter hivatalos lapjában megjelent publikáció, mely hivatva van arra hogy az egész országban méltó feltűnést és egyszertmind jóleső megnyugtatót keltsen. A legilletékesebb tényező előtt nem ismeretlenek azon tarthatatlan állapotok, melyekkel a tisztességes kereskedőknek megközdeni kell. A miniszterium szakeladói, mint az az alább kivonatban közölt tervezetből kitűnik, már régebben foglalkozhatnak ezen bajjal, mely oly nagy és annyira elterjedt, hogy azt csakis nagyon erélyes intézkedésekkel lehetne gyökeresen orvosolni. Éppen ezért választotta a miniszter az egy speciális törvény által történendő rendezést, melynek tervezete Ballai osztálytanácsos tollát és szakavatottságát dicsérettel s a mely jelenleg az illetékes szakkörök és közegek előtt fekszik.

Ime következik a »Tisztességtelen eljárásnak a kereskedelemben való megakadályozására vonatkozó intézkedések« közzétett tervezetnek kivonata:

Felállítandó volna a hozando törvényben egy oly értelmű szabály, mely az ipartörvény 58. §-ának teljes kiterjesztését képezné, a mely szabály tehát miszerint: az ipari vagy kereskedelmi forgalomban senki sem használhat czégén, kirakatában, áruin, hirdeteiben stb. vagy írásbeli közleményeiben, nyomtatványán, számla, körölvény stb. az üzleti viszonyok tekintetében általában, nevezetesen pedig az ipari szolgáltatás tekintetében vagy az áru minősége, mennyisége, előállítási módja, ára, a vételforrás, kitüntetések birtoka stb. az eladásra vonatkozó bármely körülmény, így p. o. annak oka vagy célja tekintetében, oly jelzést vagy meghatározást, mely a valószínűségnek nem felel.

A rendelkezések egyik legfontosabbikának tekintendő az, mely a hamis származási hely megjelölésére vonatkozik. Oly értelmű rendelkezés veendő tehát fel, mely megállapítja, hogy az ipari vagy kereskedelmi forgalomban senki sem használhat az áru megjelölésére oly jelzést vagy meghatározást, mely az áru származási helye tekintetében a fogyasztóközönség tévedésbe ejtésére alkalmas. Megállapítandó volna egyuttal az is, hogy a származási hely hamis megjelölésével ellátott áruk lefoglalhatók. A lefoglalásnak úgy valamely magánfél főjelentésére, mint hivatalból is kell eszközölni.

A hirdetésekre vonatkozólag tiltandó volna a saját áruinak működésének stb. valamely versenytárs áruival, működésével stb. azon czélból való összehasonlítása, hogy a saját áruk, szolgáltatások stb. kelendősege vagy értéke a versenytárs rovására emeltesse.

A czégekre nézve ki kellene mondani, hogy senkinek sem szabad nevével olyképp alkalmazni, hogy az egy más (már jó hírnévnek örvendő) névvel összetéveszhető legyen, tekintet nélkül arra, vajjon a név régebbi használója az azt újabban használóval ugyanazon helységben van-e vagy sem.

Ezek volna az a tervezet lényegei. Kivánatosnak tartom, hogy a véleményadásra felkért szakkörök és közegek menten minden előtétlől és kicsinyességtől, azt minél behatóbb és jóakaratu tanulmányozás tárgyává tegyék hogy az a lehető legrövidebb idő alatt mint törvényjavaslat a Ház asztalára kerülhessen.

Proklisch Ferencz.

Örömmel vettük a hivatott tollból eredő cikket és hisszük, hogy a cikkíró mint a helybeli keresk. egyet buzgó elnöke szintén támogatni fogja a megyei kereskedők mozgalmát.

Ezzel a cikkel kapcsolatosan adjuk az értekezletről szóló tudósításunkat.

A bácsmezeji kereskedők értekezlete.

Ismeretes olvasóközönségünk előtt az a mozgalom, amelyet a bácsmezeji kereskedők a tótházalók által okozott visszaélések megszüntetése végett megindítottak.

Tegnapelőtt f. hó 28-án délutáni 3 órára a »Nemzeti« szálloda nagytermébe volt meghirdetve ez az értekelet, amelyen 200-nál többen legnagyobb részt a vidékről megjelentek vettek részt. Mondhatni, hogy az egész Bácska képviselve volt ezen az értekezleten és alig volt község, amely megbizottját el ne küldötte volna. A zsufolásig megtelt teremben csakhamar az ideiglenes bizottság megbízása folytán az értekezletet *Dr. Csillag Károly* nyitotta meg, üdvözlőlvén meleg szavakban a megjelenteket. Miután rövid szavakban előadta az értekezlet célját kijelentvén, hogy az ügy iránti érdeklődés ily fényesen mutatkozott, felkérte az értekezletet, hogy elrökölt válasszon.

Az értekezlet egyhangulag *Dr. Csillag Károlyt* választotta meg elnökül aki elfoglalván elnöki helyét az ügy ismertetése czéljából *Weisz Frigyesnek* adta át a szót. *Weisz Frigyes* mely alapossgal indokolta meg, hogy mennyire szükség van arra, hogy a kereskedők végre is már tegyenek egy komoly lépést az évtizedek óta húzódo kereskedelmi mizériák megszüntetése végett. Kimutatta, hogy a tótházalóknak adott régi jog mennyire fajult el már eddigelő is s hogy milyen rend-

kívüli hátrányokat szenved a nagy adókkal megterhelt kereskedő osztály a tót hálázók miatt, akik saskajárás módjára lepik el a hevívásárokat és tótvászon helyett importálják az országba a külföld mindenféle haszontalan gyártmányát.

Kimutatta azután azt is, hogy milyen gyenge lábón áll e téren a jogbiztonság, és hogy csak proctiókkal adnak védelmet ezen áramlat ellen. Felszólalását helyesléssel fogadta az értekelet.

Ezután *dr. Csillag Károly* terjesztette elő a javaslatot, amely az egész mozgalom kiindulópontját fogja képezni.

A javaslatához többen szóltak hozzá és részben azt ajánlották többek között *Rosner Emil* is, hogy a mozgalom maradjon a szűkebb mederben. *Dr. Csillag Károly* kifejezvéen, hogy e czélra nem vezet, mert hiszen ez nem lokális, hanem országos baj, amelyen radikális uton csak a törvényhozás segíthet, — kijelentvén azonban, hogy a bizottság azért ez irányban is fog lépéseket tenni: a közgyűlés elfogadta a javaslatot, amely szerint:

»Az értekelet kijelenti, hogy a gyolcsos tótok által azok régi és elavult jogairól eredő és a törvény által védtelenül hagyott kereskedői sérelmek orvoslása illetve megszüntetése czéljából bizottsággá alakult, amelynek feladata az illetékes köröknél a megindított és tovább országosan terjesztendő mozgalom utján odahatni, hogy a kereskedők e téreni sérelmei orvosoltassanak. E czélból kiküld egy most megválasztandó végrehajtó bizottságot, amelyet ezuttal felhatalmaz arra, hogy legjobb belátása szerint a megindított mozgalmat folytassa és az illetékes forumoknál e czélból eljárjon.

Ezután hosszabb de mindig a higgadság medrében tartott vita után megállapították a szervekedést a kiküldött bizottság munkakörét és megválasztották a bizottságot a következő tagokból. Elnökül megválasztották *Dr. Csillag Károlyt*; jegyzőül *Engelsman Jakab*; Pénztárnok: *Blitz Izidor*; bizottsági tagok: *Weisz Frigyes*, *Schaffer Mór*, *Flesch Adolf*, *Wamoscher M.*, *Ripp Bernát*, *Nasztáts Mladen*, *Friedman Mór*, *Weisz Sámuel*; póttagok: *Klein Ignác* és *Péter Ferencz*. A bizottság megválasztása után megállapították, hogy a tagok egyenként 5 koronával járulnak hozzá a költségekhez. A bizottság székhelye Szabadka és elnöke *Dr. Csillag Károly* czimén érintkezik a tagokkal. Az értekelet befejezése után a végrehajtó bizottság nyomban gyűlést tartott amelyen a legsürgösebb teendőkre nézve intézkedtek.

Azt hisszük, hogy a mozgalom eredményre fog vezetni és orvoslója lesz az évtizedek óta uralgó kereskedelmi sérelmeknek!

Bor és gyümölcs értékesítő szövetkezet gyűlése.

F. hó 29-én d. u. 5 órakor a Nemzeti Casino éttermében a szőlő és gyümölcs szövetkezetek ügyében ismét népes értekezlet volt. Az értekezletet Pukovits József orsz. gy. képviselő nyitotta meg.

Örömmel üdvözlő a nagyszámú megjelent szőlősgazdákat és felhívta Szobonya Bertalant hogy legyen előterjesztés a szűkebb-körű alapszabályokat előkészítőbizottság határozatáról. Ezen bizottság három pont megvitátását óhajtja az értekezlet elé terjeszteni:

1-ször vajjon az 1898. évi XXIII. t. cz. által körülírt szövetkezetet óhajtja-e megalkotni vagy pedig a törvényes előnyökkel fel nem ruházott korlátozott felelősségű szövetkezetet?

2-szor az üzletrészek száma kötelezőleg arányosítandó e a szövetkezeti tagok illetve gyümölcsbirtokosokhoz, vagy sem? — s ha igen mily módszer szerint történnék a kötelező arány meghatározása.

3-szor a szövet. tagok részére nyújtandó személyi és dologi hitel mennyisége függővé tételesek-e az üzletrészek számától, s vajjon ebben a tekintetben az üzletrészek száma legyen-e az egyedüli irányadó tényező?

Ezen három kérdéshez előbb Lányi Mór szólott hozzá és álláspontját a következőkben fejtette ki:

Az 1-ső pontot illetőleg azt ajánlotta az értekezletnek, hogy az országos központi hitel-szövetkezethez csatlakozzanak, mert így a törvényhozás kedvezményeit e szövetkezet is élvezheti. 2-ik pontra nézve azt ajánlja, hogy eltérőleg a földművelésügyi miniszter által kiadott pinczeszövetkezeti tervezettől minden lánec szőlő 1 drb 900 koronás üzletrészvétele legyen kötelező, de csak 10 lánecig 10 üzletrésznél többet senki sem legyen köteles jegyezni.

Ezzel módot kell adni a nagyobb szőlő birtokosoknak olyanoknak kik a szövetkezet hitelével aligha fognak élni, hogy szintén részt vehessenek a szövetkezet alakításában.

A szövetkezet alapszabályaiban azonban meg kellene állapítani a szövetkezeti hitel és egyéb szolgáltatások maximumát.

A 3-ik pontot illetőleg ajánlja Lányi, — hogy a dologi hitelre nézve a beraktározott anyag értékének $\frac{2}{3}$ része adandó, a személyi hitelre nézve a hitel az üzletrésznek 5-szörösét nem lépheti túl azon pedig az igazgatóság váltó és egyéb biztosítékot követelhesen.

Felhívja továbbá figyelmét a pinczeszövetkezeti szabályzat amu pontjára, mely szerint a szövetk. tag köteles átadni termését a szövetkezetnek. Erre nézve azt a módosítást ajánlja, hogy az igazgatóság tartsa fenn magának azt a jogot, hogy a szövetkezeti tag a termésének hanyad részét tartozik beszállítani, s ne legyen kötelező, a beszállítás csak arra nézve, a ki a hitelt igénybe vevő.

Végül kijelenti, hogy ezen módosításokhoz természetesen meg kellene nyérni a központi hitelszövetkezet hozzájárulását, mivel azonban a helyi viszonyok ezen változásokat elkerülhetlenné teszik reméljük, hogy ezen módosítások nem fogják megakadályozni a szövetkezet megalakítását.

Majd szóásra jelentkezik Dr. Békeffy Gyula s azt mondja, hogy nézete szerint nem pincze szövetkezetre, hanem szőlő és gyümölcs értékes. szövetkezetre van szükségünk.

Felhívja az értekezlet figyelmét, hogy szigorúan tartsa magát az 1898-ki törvényhez, mert különben elesnek az azzal járó kedvezményekről.

Dr. Békeffy indítványát a következőkben foglalja össze: ne fogadjuk el a pincze szövetkezet alapszabályait, hanem a helyi viszonyokhoz mérten módosítsuk azokat.

A dologi és személyi hitelre nézve előre állapítsuk meg a határokat és precizizozzuk a dolgot, ne hogy utóbb az sok vizsálra és egyenetlenségre adjon okot.

Továbbá azt ajánlja, hogy az üzletrészekhez arányosítva állapítsák meg, hogy minden szövet. tag amennyi bort raktározhatson be, vagyis első sorban a kisebb gazdák érdekeit tartsuk szem előtt, Haverda Mátyás fő-gymn. igazgató felhívja az értekezlet figyelmét, hogy a szövetkezettel járó kötelezettségről sem feledkezzünk s ezekre nézve kér felvilágosítást.

Ezután Szobonya Bertalan felolvassa a földművelésügyi miniszter által kiadott pincze szövetkezet alapszabályainak a bizottság által módosított paragrafusait s hosszabb népies előadást tartott a jelen lévő kisgazdáknak s igen érthető módon megmagyarázta nekik a szövetkezettel járó előnyöket és kéri őket hogy ezen ügynek minél szélesebb körben propagandát csináljanak.

A gyűlést az elnök berekeszti és kijelenti hogy a legközelebbi gyűlés február hó 11-én vasárnap d. u. 3 órakor lesz a Nemzeti casino éttermében.

Különfélék.

— **Számonkérészek.** Schmaus Endre főispán tegnap délután számonkérészeket tartott, amit ma tolytatott és holnap befejezni fog. Az eredményről beszámolunk.

— **Estély a Casinóban.** A »Nemzeti Casino«-ban f. év február hó 3-án esti 8 órakor »Koronás estély« tartatik, miről az egylet t. tagjai ez uton is értesítettek.

— **Választás.** A szabadkai takarékpénztár és népbank a vasárnap tartott választás alkalmával *Bedzsula* Jánost segédpénztárnokká választotta meg.

— **Sport bál.** Az idei farsang legegansabb és leglátogatottabb bálja kétségkívül a »Sport bál« lesz amely február 1-én tartatik meg a »Pest szálloda« összes termében. E bálra nemcsak Szabadkaiak, hanem a vidék is nevezetesen Zombor, Verbász, Újvidék, Baja és Cservenka sport közönsége is nagyban készülődik. A rendezőség élén Pukovics József orsz. képviselő áll, mellette a 150 tagból áll rendezőség fényes gárdája van, ami már elég garancia arra, hogy a bál minden tekintetben sikerülni fog, a hölgyek a táncrendben kívül díszes emlék tárgyat kapnak. A zenét Procs Józsi zenekar szolgáltatja. A bál rendezése körül nagy érdeme van Matkovic Miklós tornatanárnak aki fáradhatatlan buzgalommal működik közre a siker érdekében.

— **Lovak — de nem transzváliak.** Lapunk vasárnapi számában az a hír jelent meg, hogy mintegy 40 vagon 16 Transzválba lett elszállítva, a helybeli vasut állomásról. Az igazság követelményének tartjuk, hogy azt a hírt megfoszoljuk, mert köztudomásu az, hogy szombaton ilyen szállítmányok szoktak utnak indítani Franciaországba. Ríporterünk tehát tüsszágosan büros szímben látta a vllágot és fel sem tételezhott, hogy lovakat ilyenkor másféle is lehet szállítani.

— **Közgyűlés.** A magyar Asztaltársaság f. hó 28-án délután 3 órakor tartotta évi rendes közgyűlését a sport egyes helyiségében Milassin Ignác elnökelete alatt. Az évi jelentésből kifütk, hogy az egylet 6 szegény gymnasiumi jó tanulóknak egy-egy drb 10 koronás jutalmat adott, továbbá 12 szegény elemi iskolás tanuló ruházott fel, minden egyes kapott ruhát, cipőt és sapkát, 8 fnt 10 krba került minden tanuló felruházása — azonkívül több jótékony adományt tett, nevezetesen a katolikus népkönyhának 25 korona alapítványt tett. Ezután a tisztújítás következett. Megválasztottak: Enök: Milassin Ignác városi tisztviselő, alnők Pe'onszky József igazgató tanító, ügyész Dr. Mamusich Bódog, pénztárnok Polyakovics Rókus tisztviselő, ellenőr Banó Lajos írnök, számvizsgálók Sztantics Lajos gözmalom tulajdonos, Kiss Lajos postatiszt és Krizsanovics József igazgató tanító. Választmányi tagok: Peics János birtokos, Meznerics Ferenc felügyelő igazgató, Majláth Gergely birtokos, Kugler Antal iparos, Vörös Kálmán fényképész, Mukics Jakab birtokos, Oláh Béla kereskedő. Milassin József tisztviselő, Kovács Lőrincz iparos, Bodis Lajos tisztviselő, Mónus István kereskedő és Nojcsék Géza kereskedő. Póttagok: Istsnics Márton birtokos, Kiss Ferenc kereskedő, Mailand György iparos és Pergé Lajos hentes.

— **A »Jurista kör« válsága.** Megemlékeztünk már arról a sajnálatos tényről, hogy az alig két hónap előtt alakult s szép reményekkel jogosító »Jurista kör« válság előtt áll, sőt ugylátszik, végkép feloszlik. A »Jurista kör« elnöke dr. Jó Aurél, s titkára dr. Gruber Károly, levelet intéztek Demeter János törvényészi aljegyzőhöz, mint a »Jurista kör« alelnökéhez, melyben bejelentik a Jurista kör«-ben viselt isztségükről való lemondásukat. A juristák február 4-én közgyűlést tartanak, melyen — az előjelek után ítélve, valószínűleg a kör végleges feloszlását fogják kimondani. Ha már fel kell oszólnia a »Jurista kör«-nek, leghelyesebben teszik az ifjak, ha valamennyien a »Nemzeti Casino«-ba lépnek, s ott valósi-ják meg kitűzött céljaikat.

— **Meghívás.** A múlt évben megalakult »Szabankai kölcsönös jégbiztosító társaság« 1899. évi Szeptember hó 3-án megtartott főszámoló közgyűlésén megbízást adott aulírotlagnak a szövetkezetnek újabb hosszab időtartalomra való megalakítása céljából szükséges teendők előkészítésére; ebből folyólag tisztelettel fölkérjük a t. gazda közönséget, hogy folyó évi február hó 2-án délután két órakor a Bárány szálloda kis termében értekezletre megjeleni sziveskedjék. Kelt Szabadkán 1900 évi január 28-án. Regényi Lajos, Dr. Lipozencsics Lázár, Sztantics József, Törlei Gyula, Vujkovics Czvin Pál, Dr. Janiga János

— **A szabadkai év református templom építési költségeire** az alábbi kegyes adományok folytak be. Idb. Vojnits Sándor 20 kor., Dr. Balogh Lajos 20 kor., Pesti Ihsáz Lajos 20 kor., Buzás Lidia 20 kor., Lichtnekert Károly 13 kor., Br. Vojnits István 10 kor., Knezovits Márk 10 kor., Özv. Vojnits Etelka 10 kor., Lábás Gyula 10 kor., Deli József 10 kor., Sztajkovics Dusan 6 kor., Váli Gyula 2 kor., Berovits János 2 kor., Kulucsis Jakab 2 kor., Mamusich Lázár 2 kor., ifj. Szabó László gyűjtése 121 kor. 94 fill., Mészáros Gábor gyűjtése 50 kor. 40 fill., Molczar Ferenc gyűjtése 26 kor., Wittmann Károly gyűjtése 25 kor. A év. ref. egyházközség tanácsa hálás köszönetét nyilvánítja a nemeslelkű adakozóknak s egyuttal felkéri mindazokat, kik e célra gyűjteni kegyesek voltak hogy gyűjtőveiket a befolyt összeggel együtt Balogh György egyházgondnokhoz (Veselányi utca 35 sz.) beszoállítani sziveskedjenek.

Arlejtés az ovodák és iskolákra. Vasárnap bontották fel az ajánlatokat a városháza ta-

nácsterében az újonnan építendő ovodákra és iskolákra. Iskolákra: Fazekas és Zárics 57,000 kor. 90 fl., Lulics Simon 56,000 kor. 92 fl., Nagy Ferenc és Kladek Lukács 47,075 kor. 80 fl., Molczer Károly 26,800 frt. Ovodákra: Fazekas és Zárics 49,900 kor., Lulics Simon 46,045 kor. 47 fl., Kladek István 49,874 kor. 05 fl., Nagy Ferenc és Kladek Lukács 30,560 kor., Molczer Károly 23,241 frt 59 kr. Az ajánlatok fölött a legközelebbi közigazgatási ülésen fognak határozni.

— **Helyreigazítás.** Lapunk vasárnapi számában közölt „Édes a bűn” című tárczát nem Molnár Géza, hanem Molnár Béla írta, amit ezennel helyreigazítunk.

— **Itt vannak az angolok.** Az angol lóvásárló komissió tegnap este érkezett hozzánk. Több helybeli paraszt ember már napok óta keresi őket, valamennyi szállodában kérdezősködtek, megérkeztek-e már, mert azt hallották, hogy önkénteseket is toborznak a háborúba, aki elmegy, azonnal kap 2000 frtot, ha visszajön ugyanannyit és ha meghal, az összeget az örökösök kapják. Mindez csak mese, mert az angolok csak lovakat, de katonákat nem visznek Szabadkáról.

Eltűnt 28.000 korona templompénz.

Ó-Becse 1900. jan. 29.

Ó-Becsenek is meg van a maga szentáldója, az egész városban beszélnek róla, sőt a legutóbbi közgyűlésen is szóba hozták, hogy a rom. kath. hitközség pénztárából 28.000 korona hiányzik. Hogy mi módon tűnt el vagy mire költötték azt még most nem tudni. Az esetről az „Ó-Becse és Vidéke” legutóbbi száma szóról-szóra a következőket közli:

„Megdőbent a lelkünk, elált a lélegzetünk, midőn a legutóbbi községi közgyűlésen egyik képviselő ajakáról azt hallottuk, hogy a rom. kath. hitközség pénztárából 14.000 frt hiányzik.

Hiányzik? Hát rablók jártak a pénztárban, vagy valaki eliskasztotta azt a rengeteg pénzt, vagy az égi madarak röpültek vele? Erről már nem beszél se egyik, se másik képviselő ur, csak azt emlegették, hogy nem engedték meg, hogy a plébánia jövedelméből fedezzessék a hiányt.

Tizenkétezer római katolikus hívőnek jussa van követelnie, hogy a hitközségi élet viszonyait megvilágosítva lássa.

Világosságot követelünk! Tudni akarjuk, hogy igaz-e amit a községi közgyűlésen mondtak; tudni akarjuk, hogy igaz-e, hogy a rom. kath. hitközség pénztárából 14000 frt hiányzik! Tudni akarja a helybeli kath. magyarság, hogy hova lett ez az óriási összeg?

Annira komolyan és szavahídeő embereknek tartjuk az illető képviselőket, hogy valótlanosságokat nem állítanak!

Hízen régen hangzik már a nép között, hogy a hitközség szénája nem a legjobb rendben áll, már sokat hallottuk emlegetni, hogy ott nagyobb összeg hiányzik, de még a legutóbbi időkig nyilvánosan nem mondotta senki.

Mi ígéretet tettünk, hogy községünk minden ügyében a közlakosság érdekeit őnzellenül, az igazságnak híven fogjuk tárgyalni és bírálat alá venni.

Most is ezt akarjuk cselekedni!

Nem felekezeti szempontból, még csak nem is személyes indulatból tárgyaljuk e kérdést,

hanem pusztán a közlakosság érdekében, kötelességből. Mert közérdeknek kell tekintelnünk minden olyan ügyet, mely 12000 ember, az itteni magyarság érdekével összefügg. Bármilyen kegyes legyen is ez az ügy, szemel hunyni nem lehet.

Utóvégre is tudni kell a népnek, hogy mi igaz az elterjesztett, s immár nyílt gyűlésben is feleltetett és tárgyalt hírből?

Ne falus'askodjunk, ne pletykázzunk, hanem beszéljünk nyíltan, teplezetenül. Minek a sutlogás, butogás? Miért nem mondják meg őszintén, hogy a rom. kath. hitközség pénztárából ellopottak vagy eliskasztottak 14000 frtot; avagy jóhiszemű, de könnyelmű hitelezéssel elvesztettek ekkora összeget? Mire való a kendőzgetés? Hát csak nem a föld nyelte el azt a hatalmas összeget, csak nem a patkányok rágták össze abban a nagy vasszekrényben? Nem szabad még vádolnunk senkit és nem is szándékozunk.

De ha nem szerencsétlenül tűntek el a sok ezer forintok, ugy tudni akarjuk, tudni akarja az ó-becsei magyarság, hogy csakugyan mi módon hiányzik az a tömérdek pénz és nem-e tapad valakinek lelkéhez az Ur oltárára szánt ezek ellopásának mocskos bűne?

Városszerte beszélük, de komoly uri ember nyílt gyűlésen, nyíltan mondta, hogy roppant hiány van a hitközségi pénztárban. És azóta eltelt 3 hét, de az illetékes tényezők még ma sem ezfolták meg az állást, de nem is nyilatkoztak, hogy ugy igaz.

Csudálatos ez a hallgatás! Hát csakugyan igaz? Ha nem, kérjük a leghatározottabb czífolatot, mert itt nem csupán az igazság, hanem a hit és vallási meggyőződés is latba van vetve!

Világosságot akarunk! Tudni kell az egész népnek a valóságot. Az ármítás korszaka letűnt, ma a jog, a törvény és az igazság hajnala dereng.

Talán ez a hajnalhasadás felkelti a világosság napját is, mert mi látni akarjuk! A sötétség durva leple szakadjon ketté!

Világosságot várunk az ó-becsei rom. kath. hitközség egyháztanácsától, világosságot kérünk a kalocsai szentszéktől!

Öngyilkos betűszedő.

(A Bácskai Hirlap tudósítójától.)

Vasárnap e hó 28-án a késő délutáni órákban gyors egymásutánban következő revolverlövések zaja riasztotta fel az újvidéki laktanya urczai lakosság ünnepi nyugalma.

Klein Lipót a Hirschenhausz-féle nyomda ifju szedője forró szerelemre gyuladt Holitzki Josefina újvidéki varróleány iránt, de ki nem viszonzotta az ifju heves szerelmét, sőt a napokban másnak lett menyasszonyává.

Az elhagyott és szerelmében csalatkozott fiatal ember féltékenységtől gyötörve, bosszút esküdött hűllen kedvese ellen.

Vasárnap délután a szép varróleány Holitzki Josefina két barátjával Vá Riczivel, Hauser Idával és vőlegényével Nagy Györggyel a temetőbe ment sétálni, visszajövet találkoztak Kleinnal. Klein jókedvű volt és nótázva ment a mitsém gyanítok elébe. A mikor a kiszemelt áldozatokhoz mintegy két lépéssyire volt, revolvert rántott elő és az előtte állókra 4-szer egymásután lőtt.

A revolverben maradt utolsó golyót saját maga ellen fordította. A golyó melyet saját magára irányított jobban talált mint a többi,

mert a szerencsétlen nyomdász holtan rogyott össze, míg a többiek kisebb nagyobb sérülésekkel menekültek a halálos veszedelemből.

A revolver lövésekre összefutott az egész utcza, azonnal telefonáltak a rendőrséghez s a rendőrkapitány egy orvossal együtt megjelent a helyszínén, de már a halált constálhatták.

A szerencsétlen fiatal embert a halottas házba szállították, míg a sebesültek a kórházban gyógykezeltetnek. A szomorú eset óriási feltűnést és részvétet keltett annál is inkább, mert Kleint kötelességtudó és békés embernek ismerték, ki soha senkinek sem vételt.

SZÍNHÁZ.

Kurucz fufang.

(Népszínmű írta: ifj. Bokor József — Elsőszőr adták a szabadkai színházban 1900. Január 27.)

Ismét premier, jó magyar népszínmű a kurucz világból, régi, gyönyörű dalokkal, szép előadás, csinos díszletek, ügyes rendezés — nagy siker.

Ifj. Bokor József, aki néhány év előtt itt élt köztünk szegényen, ismeretlenül — ma este ismét — ki tudná hanyadszor — nagysikert aratott egy népszínművével nálunk.

Nem nagy, nem is valami nagyon sok történik 2 hosszú és 1 rövidebb felvonás népszínművében a Kurucz fufangban, talán az a kis mese el is van nyújtva, de azok a gyönyörűséges magyar nóták, táncok és hatásos jelenetek, kitűnően megrajzolt alakok mindvégig lekötik a hallgató és néző figyelmét, lelkesítenek és tiszta élvezetet nyújtanak.

Bögözi Lőrincz (Ferenecz) uram egy könnyűvérű, szörnyen nagyokat mondó fufangos kurucz halálhírét költi Tetény Gábor (Csikay László) kuruczkapitányának, Rákóczi hűséges ifju katonájának, hogy özv. Beeskyné (Erdélyi egyetlen unokáját a gazdag Honát (Gábor Nelli) feleségül kapja.

A kuruczok és labanczok harca folyik. Ott kezdődik az első felvonás, hogy a hadakozó felek fegyverszünetet kötnek két óra. A kuruczok hazajönnek falujukba. Itt tudja meg Tetény Gábor, Bedő István vitézének (Kiss Pista) feleségétől (Sugár Aranka) megnevelt leányunktól (Fóti Frida) hogy mit csinált Bögözi uram. Karra akar menni Tetény Bögözivel, de Bedő felesége azt a tanácsot adja neki, hogy inkább fufanggal, mint karddal. Ép kapóra jön Somfáné Borbála (Lomniczyné) aki 20 évig élt Bögözivel, ki az urától szöktette meg, és kit Bögözi egy hét előtt hagyott ott.

Bögözinek gyengéje lévén a pénz azt eszeli ki Tetény és Bedőné, hogy Bedőné morva grófnénak adja ki magát (ki mesés kincsekkel tér haza Morvába) és meghódítja Bögözit, az esküvőre már Somfáné Borbálával megy a rászédett vén kurucz.

Ezt a rövid mesét hozta ki három felvonásra a színházi technika nagy mestere Bokor, felczifrázta, szinessé élénkké tette epizód alakokkal, gyönyörű jelenetekkel, amelyek közül Czinka Hanna (Kápolnay Judiska) a zászlóhoz, fejedelméhez hűtlenné lett Ocskay szeretőjének megjelenése Tetény lakodalmán, szívhez szóló gyönyörű nótája, rövid néhány percig tartó melodráma, de ezért az egy jelenetért érdemes megnézni a darabot.

Sugár Aranka, mint Kurucz menyecske végig szépen játszotta igazán hálás szerepét. Éneke rendkívül zajos és megérdemelt tap

sot aratott, de a második felvonásban, ahol a legszebb jelenetei vannak, folytonos szünetnélküli improvizálásával nagyon sokat árult azoknak.

Bármennyire elvagyok ragadva majdnem káprázatos terjedelmű szép hangjától, gyönyörű énekétől, temperamentumos játékától primadonnának tulzásig és az izlést sértő komázó modorát, meg kell rónom, mert tán tetszhet az egyeseknek, de az intelligens közönséget bosszantja, a művészetnek pedig csak árt.

Ferenccy Bögőzije dicséretére válik komikusunknak, mert ha bár nem szabták testére ezt a szerepet, zsupánkodott is néha — jól megérdemelt tapsot aratott.

Gábor Nelli a tőle megszokott intelligenciájával, finom izléssel alakított és két szép dalát mély érzéssel, nagy hatással énekelte. *Csikó, Mihályi. Kiss Pista, Lomniczy pár* nagyban hozzá járultak az est sikeréhez.

Fóti Frida elragadóan bájos volt kis szerepében. *Edegyi Gizella* is dicsérettel működött, *Szathmári* sehogyan se tudta magát bele élni a diák szerepébe, ez a szerep Vígjátéknak való.

Rendkívül szép volt a férfiak által előadott borsdal kvartett, egyáltalán a karok dicséretes működése Várady sikerei számát gyarapítja.

És kit legelőször kellett volna tán említenem *Kápolnay* Juliska Czinka Pannája egyetlen jelenetében művészi alakítás volt. Megérdemelte a rendkívüli zajos tapsvihart. *Raichl Lőrincz* primhegedős nagyon szépen kísérte e jelenetet.

Még *Csikyné* és *Bereng* tánczát említem fel. Remekül tánczoltak. Kifűnő rendezés, eleven képek, fényes magyar ruhák, festői csoportok biztosították a darab rendkívüli sikerét.

□

981 szám. 1899.

Árverési hirdetés.

Alulírt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közölni kezdi, hogy a szabadkai kir. járásbírói 1399 V 1683/1 sz. végzése által W. Weber regencei cég javára Csovics Ilona szabad-

kai lakos ellen 195 kor 52 f. tőke, ennek 1899 évi június hó 26 napjától számítható 6% kamatai és eddig összesen 59 kor 04 Gll. perköltség követelés erejéig elrendelt kielégítés: végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 540 kor — fillre becsül házbudorok, ágyművek, varrógép és czimbalomból álló ingóságok nyilvános árverés útján eladtnak

Mely árverésnek az 1900 V. 7915/6 sz. kiküldést rendelő végzése folytán a helyszínén, vagyis Szabadkán I. kör 304 h. sz. a. leendő eszközésére 1900-ik év Február hó 7-ik napjának délelőtt 1/2 11 órája határidőül kifizetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hívatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t.-c. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t.-c. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Szabadkán, 1900 évi január 24.

Bende Ignáz.

kir. bír. végrehajtó.

10307/1899.

Felhívás.

Szabadka sz. kir. város közönsége felhivatik arra nézve, hogy kiknek 1888. évtől 1895. évig bezárólag terjedő időben katonai szállás pénzre igényük van, azok jelen felhívás keltétől számított 15 nap alatt a város számvizsgálói hivatalban, igényük fentartása végett okmányaikkal jelentkezzenek, mert azontúl igényük nem fog figyelembe vétetni.

Szabadka, 1900. január hó 22-én.

A városi tanács.

Escher Wyss és Társa gépgyár részv.-társ. Zürich.

Különleges gyártmány

jéggégyárak és hűtőgépek

szénsavval.

Képviselet

Dr. Wagner és társai Egyesült Gyárak mint betéti társaság
Budapest, IX. Tinódy-utca 3. szám.

Jéggégyár és hűtőberendezések a legkülönfélébb kivitelben és nagyságban jéggégyárak, vágóhidak, sörgyárak, kórházak, csokoládégyárak, hentesüzletek, tejgazdaságok, sörraktárak, szállodák stb. stb. részére. Kívánatra költségvetéssel és gyártási számvetéssel szívesen szolgálunk.

Esemény a magyar irodalomban!

Nagy Képes Világtörténet

Az egyetemes történelem klasszikus könyve, a leggazdagabb történelmi képtár.

Tizenkét kötetben

Eddigél három kötet jelent meg. Négy havonként jön egy-egy kötet.

Bővebbet a prospektus, melyet mindenki ingyen kap.

A teljes mű ára 192 korona.

Szerkeszti a legkiválóbb magyar írók közreműködésével:

Marekzali Henrik

Megrendelhető

3 koronás

csékélyhavi részletfizetésre

a rendelőlapp segélyvel, mely kivágandó és levelezőlapra ragasztva, hozzátk beküldendő.

Révai Testvérek

Irodalmi Intézet
Részvénytársaság
Budapest VIII. Utca-ut 98:

A NAGY KÉPES VILÁGTÖRTÉNET azért esemény a magyar irodalomnak, mert az első teljes, tökéletes, minden igényeknek megfelelő világtörténelem.

A NAGY KÉPES VILÁGTÖRTÉNET megjelenésével minden más világtörténelmi mű elavult és értéktelenné vált.

A NAGY KÉPES VILÁGTÖRTÉNET az élet bibliája és nélkülözhetetlen mindenkinek, a ki művelt ember akar lenni.

A NAGY KÉPES VILÁGTÖRTÉNET az a mű, melyből az egyén, a család, a társadalom hazaszeretetét és ösztönét tanul.

A NAGY KÉPES VILÁGTÖRTÉNET fejleszt a műveltséget, táplálja a tudást, nemesíti a lelket.

A NAGY KÉPES VILÁGTÖRTÉNET brilliáns stílusával és pompás illusztrációival nemcsak tanít, hanem oktatva gyönyörködött is és a legnagyobb szellemi élvezetet nyújtja.

Esztelen megrendelés a Révai Testvérek Irodalmi Intézet Részvénytársaságától Budapestben a

Nagy Képes Világtörténet

című művet 12 kötetben 192 koronáért, tudomásul véve, hogy eddigél három kötet jelent meg a további kötetek 4 havonként jelennek meg. Kijelentem magam a társaság pénztárába Budapestben a szállítástól kezdve 3 koronát havonként mindaddig befizetni, míg a mű teljes vételára törlesztve nincs. Az esetleg elmaradó részletek költségemre postai megküldés útján szedhetők be és ennek be nem váltása esetén a mű teljes hátralékos vételára eszedékesek válnak. A mű további kötetei a megjelenés képest és fizetési arányban szállítanak.

Név:

Kelt: Állás: